

והנה שלם מצב ארצה וראשו

אונקלוס
והא שלמא נעיצן בארעא
ת"א ויחלום והנה שם

בעל הטורים

הגליות: שלם. בנימטרא סיד שהראוה מעמד הר סיני: שלם מוצב. בנימטרא מרכבו: מוצב. כי הכא ואידך אלון מוצב אשר בשכם. תורתו עליו מוצב. שהראוה ביאת הארץ היינו מוצב אשר בשכם שאותו מקום כבשו תחלה והגלו ממנה היינו וצדתי עליו מוצב: שלם. אותיות למט. שרמו לו הגליות. ורמו לו הקרבנות: והנה שלם מוצב. בנימטרא והכבש: ארצה. רמו למזבח ארמה: והאך בני עובד ע"א: והנה שלם. בנימטרא וקץ שהראו קצו

לקוטי הלכות

ואו ויחלום והנה שלם מצב ארצה וראשו
מגיע השמימה, הינו שאו הראו לו שכל
עבודת האדם בזה העולם הוא בבחינת זאת,
בבחינת שלם מצב ארצה וראשו מגיע

אופן ב'

מים, רוח, בחינת אמת שכלול משלשה
קצוות, בידוע, הינו עלידי הקול היוצא
באמת, שנהו בחינת שלם מצב ארצה, הינו

(י"ב) שלם מצב ארצה. האדם וכל המלוי
בו ונלוה אליו, הכל הוא בבחינת (בראשית
כח, יב) "שלם מצב ארצה וראשו מגיע
השמימה", כי כל דבר יש לו שרש למעלה,
ואף על פי שבבאן הדבר מצב ארצה, כי
מלבש בארציות ונשמייות, אבל ראשו מגיע
השמימה, כי יש בו חכמה ושכל שהוא
בחינת ראש שמוגיע עד לשמים למעלה.

(8) ועקר המלחמה של האדם בזה העולם,
שלא יהיה נמשך אחר נשמייות הדבר, רק
להסתפל על השכל שיש בכל דבר ולקשר
עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר
כדי שיתקרב להשם ותברך עלידי אותו
הדבר, כי החכמה והשכל הוא עקר החיות
של כל דבר, כמו שכתוב: "החכמה תחיה
וכו", והוא אור גדול להאיר להאדם שזוכה
להסתפל על השכל והחיות שיש בכל דבר
לקרב אותו להשם ותברך. (לקוטי הלכות -
הלכות פקדן ד' - אותיות י"ד י"ט לפי אוצר היראה -
קומן אדם כ')

ורישא מטי עד צית שמיא
והא מלאכיא דני סלקין
ונחמין בה: יג והא יקרא
ת"א והנה מלאכי שם

מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: (יג) והנה

בעל הטורים

הראשו מגיע השמימה. רמו לרח הקרבנות העולה השמים. ד"א והנה שלם בנימטרא ויה מוכח העולה: והנה מלאכי. אותיות אלו הכתבים. שעולין וירדים בכבש: מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. רמו למי שמושלך לארץ לפי שעה יעלה השמימה: מלאכי אלהים. כי דסמיכי. הכא ואידך ויפגעו בו מלאכי אלהים דיש במדוש מלאכים שליחותו בארץ לא ליוהו לחל זהו מלאכי אלהים עולים אותם שליחותו בארץ. ויפגעו בו מלאכי אלהים היינו מלאכי אלהים שעלו או פגעו בו עתה ללוותו בארץ: עלים (יורדים). בנימטרא בכל מדי יין ודומי:

דש"י

מקום שכב, אצל י"ד שנים שמתם צניח ענה, לא שכב צלילה, שהיה עופק צמורה: (יג) עולים
ויורדים. עולים ממלה וזמר קץ יורדים, מלאכים שליווהו בלחץ, לין יולאים מוזה ללחץ ועלו

עיקר שפתי חכמים

י' דאל"כ יורדים ועולים מעלל וישאבם למעלה והא יורדים וזמן תחלה:

לקוטי הלכות

(7) והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו.
'מלאכי אלקים' הם העובדי ה' שנמשלו
למלאכים, 'עלים וירדים בו' בזה הפסלם, כי
כל עליתם וירידתם הוא בבחינת הפסלם הנה,

אופן ב'

(י"ב) והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו.
השם ותברך רוצה שדיקא אנתנו נעבד אותו
ותברך מזה העולם השפלי, בידוע, אך היצר
הרע מתנפד ומתפשט מאד, על-כן בהכרח
שיהיה סייע ועזר מלמעלה, כמאמר רבותינו
ו"ל: אלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו וכו', כי
באמת הכל ממונו ותברך לבד, אך אף על-
פי-כן צריכין אנתנו איזה התעוררות על-בלי
פנים מלמטה. וזה אי אפשר להבין כלל, אוד
הכל מאתו ותברך, ואף על-פי-כן צריכין
אתערותא דלתתא, ותקון כל העולמות הוא
עלידי אתערותא דלתתא שלגו דיקא זה
נפלאות תמים דעים. ועל-כן יקר וחשוב מאד
אצל השם ותברך כל בחינת התעוררות של
האדם מכל מקום שהוא, וכמו שאמרנו רבותינו
ו"ל: פתחו לי במחט סדקית וכו', כי תכף

(8) שמו שהוא פתח ומאמין לדברי הצדיק שאין
זה נפילה כלל, ומתחנן ומתנפד, הוא עולה
עלידי זה למדרגה הגבוה יותר, ולהפך, מי
שאינו מתחנן הוא יורד חס ושלום עלידי זה.

שהאדם מתעורר איזה התעוררות כל-שהוא
דקדשה, או מתעורר תכף אתערותא דלעלא
הרבה, ועל-ידי-זה יש פח להאדם להתעורר
יותר, ואו נמשך אתערותא דלעלא ביותר וכו'.
וזה עקר בחינת היתודים הנעשין מכל התפלות
והעבודות, הינו מה שנתחדר אתערותא
דלעלא עם אתערותא דלתתא, כמובן בפגנות.
וזה בחינת (בראשית כח, יב): "והנה מלאכי אלקים
עלים וירדים בו", כי עלידי כל התעוררות
דקדשה מלמטה נקראים מלאכים, והמלאכים
האלו עולים מלמטה למעלה, ואו נמשך סייע
מלעלא, שזה בחינת מלאכי אלקים הירדים
מלמעלה למטה לסייעו, שזה בחינת כלליות
כל היתודים ותתקונים. (לקוטי הלכות - הלכות תפלת
המנחה ו' - אותיות פ"ד פ"ה פ"ו לפי אוצר היראה - יראה
תעבורה - ל"א)

יְהוָה נֶעַב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵן עָלֶיהָ לֹךְ
 אֶתְנַנֶּה וְלִזְרַעְךָ: (יד) וְהָיָה זֶרְעֶךָ
 כְּעֶפְרַת הָאָרֶץ וּפְרֻצַת יַמָּה וְקַדְמָה
 וְעַפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל־
 מְשֻׁפָּחַת הָאֲדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ:
 (טו) וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׁמְרְתִּיךָ

דיי מעמד עלוהי ואמר
 אָנָּה יי אֱלֹהֵהּ דְאַבְרָהָם
 אָבוּךָ וְאֱלֹהֵהּ דְיִצְחָק אֲרַעָא
 דִּי אַתָּה שׁוֹכֵיב עֲלֶיהָ לֶךְ
 אֶתְנַנֶּה וְלִבְנֶיךָ: יי ויהוה
 בְּנִיךָ סְגִיאיִן כְּעֶפְרָא
 דְאַרְעָא וְתַתְּקַף לְמַעְרְבָא
 וְלְמַדִּינְתָא וְלִזְרַעְךָ
 וְלִדְרוּמָא וְנִתְבְּרִכּוּן בְּדִילְךָ
 כָּל זְרַעֲתָא אֲרַעָא וּבְדִיל
 בְּנִיךָ: טו והא מימרי
 כְּסַעְדָךָ וְאַיְרְנָךָ כָּכֵל אִתֵּר
 דִּי תַתְּךָ וְאַתִּיבְנָךָ לְאַרְעָא
 הָדָא אֲרִי לֹא אֲשַׁבְּרָנְךָ עַד
 דִּי אֶעְבִּיד יְת דִּי מְלִילִית

בְּכָל אֲשֶׁר־תֵּלֶךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי
 לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי

וְהָיָה הוּא הוּא סְגִיאיִן קִיא. חֲלִיף שֵׁם וּפְרֻצַת יַמָּה שְׁבַת קִיא: הָיָה אֲנִי בְרִכּוּת ד. סְגִיאיִן קִיא:

בעל הטורים

(יג) והנה ה' די במסודת והנה ה' נעב עליו. והנה ה' נעב על חומת און. והנה ה' עושה ארבות בשמים. ה' כתיב וזה שער השמים וכן והנה ה' טור. דאייירי במרכבה אף הכא והנה סולם מוצב ארצה כמעשה מרכבה: ואלוהי יצחק. חִימָה למה לא אמר יצחק אביך כמו באברהם. וי"א לפי שאמר באברהם אני ה' אמר אלוהי אברהם אביך וביצחק שלא אמר אני ה' לא אמר אלוהי אביך: (יד) ופרצת ימה. כגימטריא קרצת ים וזהו וירא ישראל ישראל סבא: (טו) והשבתיך אל האדמה. בגימטריא זה מארבע מלכיות:

רש"י

לרקיע, וירדו מלאכי חובה לארץ ללוטו: (יג) נצב עליו. לשמרו: ואלוהי יצחק. אף על פי שלא מנינו במקרא שייחד הקב"ה שמו על הצדיקים במיסהם לכתוב אלהי פלוני, משום שנאמר הן צדקושו לא ילמין (איוב טו, טו), כלן ייחד שמו על יצחק, לפי שכהו עינו, וכלוה צימ, והרי הוא כמת, וינר הרע פסק ממנו (מנחם מולחם

עיקר שפתי חכמים

כ טי מלאכי א"י היו עולים ומלאכי ח"ל יורדים ולא היו אלוהי לשמרו ל אלוהי מא רבותיה דתן לו הארץ אשר הוא שוכן עלי' כי בזה נחשב הוא: כ ואל מוראת דרסה בכו ושתוב פן יפרין בכו: ג בכו שכלת כי שמש בלשון אם בביש על' פי חולדות:

לקוטי הלכות

וזהו והנה ה' נצב עליו ויאמר וכו', שהוא איש הישראלי הכשר עמד בגויון שהבטיחו בכמה הבטחות, כי מחמת שיעקב ולא הניח את מקומו עד שעלה למדרגה

(E)

לֵךְ: טו וְאַתְּעֵר יַעֲקֹב
 מִשְׁנֵתָה וְאָמַר בְּקוֹשְׁטָא
 (אֵית) יִקְרָא דִּי שְׂרִי
 בְּאַתְרָא הַדִּין וְאַנָּה לֹא
 לֵךְ: (טו) וַיִּיקָץ יַעֲקֹב מִשְׁנֵתוֹ וַיֹּאמֶר
 אֲכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי

בעל הטורים

(טו) ויקץ יעקב משנתו ואמר. ט"ח עובר לומר שאין חפלונו של אדם נשמעת אלא בצבור: משנתו. קרי ביה ממשנתו מתוך שהוא תוגה בתורה ביום גם בלילה לא שכב לבו מלגות בה בחלוטו:

רש"י

זרעו, לך הבטחתי ולא לעשו, שלא חמתי לו כי יצחק, וכן כל לי, ולך, ולו, ולהם, הסמוכים אלל זמק יקרא לך זרע, אלל כי ביצחק, ולא כל

לקוטי הלכות

שניה, על-פני הבטיחו ה' ותברך שיהיה עמו וכו' ושמתהיך בכל אשר תלך וכו'. שהבטיחו שאף-על-פי שיעבר עליו עוד בנהו ובהנה, אכל ה' ותברך ושמרנו בכל עת בכל אשר ילך, עד אשר יביאנו למדרגתו העליונה בשלמות, בחינת פי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך - בשכילך, דהינו מה שדבר עם הצדיקי אמת את כל המדרגות הקדושות שזכנו ברחמי המרבים.

אופן ב'

(ט"ז) אֲכֵן יֵשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה. פי עקר כל התקונים הם על-ידי אתערותא דלתמא, פי ה' ותברך רוצה שדיקא אנתנו נעבד אותו מזה העולם, וכמו שאמר ארוננו מורנו ורפנו לכמה מאנשיו: אם היה הקדוש-ברוך-הוא רוצה לעבד את עצמו בעצמו לא היה צריך אותך וכו'. אָכֵל זֶה יְדוּעַ שְׁקֻשָּׁה וְכִבְד מְאֹד לְהֵאָדָם לְעַבְד אֶת ה' יְתַבְרַךְ כִּי הַיָּד הַרַע מְתַנַּבֵּר וּמְתַפְשֵׁט מְאֹד, וּבְפָרְט עַל כָּל מִי שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעַבֹדֶת ה' יְתַבְרַךְ כְּמוֹ שְׂאֵמְרו רבותינו ז"ל (ספד נב) על פסוק: כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת - שְׁפֹשֵׁט יְדוֹ בְּגִדוֹלִים וְכוּ'. וְעַל־פִּי בְּהִכְרֵחַ שְׂהִיָּה סִינַע מְלַעְלָא, וּבְאֵמַת הַכָּל מִנְּנו יְתַבְרַךְ כְּמוֹ שְׁבַתוֹב (איוב סא, ט): מִי הַקְדִּימִי וְאַשְׁלֵם, וְאַף־עַל־פִּירְבֵּן צְרִיבֵן אֶתְה

(2)